احمد هادی مقصودی.

طهارت

عبادات اسلامیه مجموعه‌سینک

ایکنچی جزئی

ابتدائی مکتبلرنك ایکنچی صنف شاگردلری اوچون

سنه ۱۳۳۱
۱۹۱۳

٦

ИЗДАНІЕ ШЕСТОЕ.
Второе изданіе дозволено цензурою въ С. Петербургѣ.
18 іюня 1899 г.

Казань.
Лито-Типографія И. Н. Харитонова.
1913.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمْ

١) اِنَّ الْاِسْلَامَ نَظِيفٌ فَتَنَظَّفُوا، فَاِنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ اِلَّا نَظِيفْ ❀

معناسی: اِسْلام دینی پاك دیندر. بَسْ پاك بولورغه طرشگز. پاك بولماغان کشی جنتکه کرمس.

٢) بُنِیَ الدِّینُ عَلَی النَّظَافَةِ ❀ معناسی:

اِسْلام دینی پاکلك اوُستینه توُزلمشدر.

دینمز اِسلام دینی بیك حَقّ و بیك پاك بر دیندر. بنده‌لرگه هَر طوغریده بیك پاك بولو ایله بوُیوُرادر. مسلمان بولغان کشینك کوکلی یامان خلقلردن و یاوز فِکرلردن ته‌نی، کییمی، یوُرطی، ییری هم آشی، صووی هر بر نَجسلردن پاك بولمق تییشلیدر. خصوصًا نماز اوقوُغانده و باشقه عبادتلرنی قیلغان زمانده مسلمان کشی بیگره‌کده پاك بولمَق لازِمدر.

طَهارَتْ

نَماز اوقوُیاچق کشیگه تەنی، کییمی واورنی هر توُرلی نَجسلردن پاك بولمق وَدَخی شَریعَت بوُیوُرغان رەوشچه صو ایله تییشلی اَعْضالرینی یووب طهارت آلمق فرضدر.

طهارَت آلغاندەاوُشبو (٨) توُرلیُ اش قیلنادر:

١) طَهارَتْ آلاچَق کشی پاك صو ایله اوَّل اِستِنجا قیلوُر، یَعْنی عَوْرَتْلرینی نجسدن پاکلەر، ٢) آندن صوڭ بلەزکلرینه قَدَر ایکی قولینی یووار، ٣) آندن صوڭ اوُچ مَرْتبَه آغزینی یووار، ٤) آندن صوڭ اوُچ مَرْتَبه بوُرنینی یووار، ٥) آندن صوڭ اوُچ مرْتبه یوُزینی یووار، ٦) آندن صوڭ اوُچ مَرْتَبه ترسەکلرینه قَدَر ایکی قولینی یووار، ٧) آندن صوڭ اوچلرینی و بارماقلرینی صوغه چلاتوُب ایکی قولی ایله اوَّل باشینه صوڭره قوُلاقلرینه، صوڭره موینینه مَسْح (١) قیلوُر،

٨) آندن صوڭره طوبوُقلرینه قَدَر اوُچ مَرْتبه ایکی آیاغینی یووار. یوُزینی یوغانده ماڭلایندەغی چەچ طوغریسندن آلوُب ایکی قوُلاقینه واییەك آستینه قدر بولغان هَر ییرینه صو تییروُر. وَدَخی قاشقه، وصاقالنڭ ایيەك طوغریسندەغی توُکلرینەده صو تییروُر (٢)

---

١) مسح قیلمق اشقوُمق، دیمکدر. باشقه و قوُلاقلرغه مسح قیلونڭ روشینی معلم کورسەتمەلی

(٢) اشبو توُکلرنڭ آستندەغی تنلرگه صو تییرمك فرض توگل بلکه سنتدر. صاقالنڭ ایيەك طوغرسنده بولماغان توُکلرینه صو تییرمك لازم توگلدر.

قوللرینی وآیاقلرینی یوغانده بارماق آرالرینه، و یوزوك استینه صو تیـیرمی قـالـمـاس. ترسه‌کلرینی وطو بوقارینی‌ده یووار. اگرده آیاقلری چیتکلی بولسه، چیتکلرینك یوزینه اوچ بارماق قدر مسح قیلور.

نمازنی طهارتسز اوقو درست بولورمی؟ طهارت آلونك روشی نیچك یعنی طهارت آلوچی اوّل نی قیلور؟ صوڭره نیلر قیلور؟ یوزینی قایدن قایا قدر بووار؟ قاش، مییق وصاقالغه صو تیـیرلورمی؟ قوللرینی وآیاقلرینی یوغانده بارماق آرالرینه هم بوزوك آستلرینه صو تیـیرمك کیره‌ك بولورمی؟ ترسه‌کلر وطوبوقلر اوزلری یوولورلرمی؟ آیاقلری چیتکلی بولغانده، نی قیلنور؟

طَهَارَتنك فَرْض، سُنَّت، ومُسْتَحَبلَرِی.

طهارتنك فرضلری (٤) در: ١) یوزنی یومق، ٢) ترسه‌کلرینه قدر ایکی قولنی یومق، ٣) باشنك چاریکی قدرینه مسح قیلمق، ٤) طوبوقلرینه قدر ایکی آیاقنی یومق.

طهارتنك مشهور سنتلری (١٥) در:
١) طهارتنی بسمله ایله باشلامق. ٢) کوڭلدن نیت قیلمق. ٣) بله‌زکلرینه قدر ایکی اوچلرینی یومق، ٤) مِسواك کبی برنه‌رسه ایله تشلرینی پاکله‌مك، ٥) اوچ مَرْتَبه آغزینی یومق، ٦) اوچ مَرْتَبه بورنینی یومق، ٧) صاقالینی آرالاشدرمق، ٨) بارماقلرینی آرالاشدرمق، ٩) یوز، قول وآیاقلرینی اوچه‌رقات یومق، ١٠) اوڭ قول واوڭ آیاقنی صوللرندن اوّل یومق، ١١) باشنك هر یرینه مسح قیلمق،

١٢) ایکی قولاقغه مسح قیلمق، ١٣) قول آرقالری ایله موینغه مسح قیلمق، ١٤) طهارتنی معلوم ترتیبی ایله آلمق، ١٥) طهارتنی بر طوتاشدن آلوب بترمك.

طهارتنك مستحبلری (٤) در: ١) طهارت آلغانده قبلەغه قارشی طورمق، ٢) صو چەچرەمسلك بییك ییردەطورمق، ٣) صووینی اوزی حاضرلەمك، ٤) طهارت آلوب بترگانچی تواضعلی قیافتده بولمق.

طهارتنك فرضلری نیچەدر ؟ نیلردر ؟ سنتلری نیچەدر ؟ نیلردر ؟ مستحبلری نیچەدر؟ نیلردر؟

طهارتنك مکروه ومفسدلری. (١)

طهارت آلغانده اوشبو (٧) تورلی اش مکروهدر: ١) صونی کوب توگوب اسراف قیلمق، ٢) اوڭ قولی ایله بورون سنگرمك، ٣) اعضالرنی اوچدن آرتق یا کیم یومق، ٤) باشقه ایکی قات مسح قیلمق، ٥) یوزگه صونی قاتی اورمق، ٦) صونی کشیدن صالدرتمق، ٧) طهارت آلغانده دنیا سوزلری سویلەمك.

طهارتنك مفسدلری (٨) در، یعنی اوشبو (٨) تورلی اش طهارتنی بوزادر:

١) عورتدن نجس یاباشقه ذات کیلمك، ٢) جراحتدن قان، ارن یا صاری صو آقمق، ٣) بورون قانامق،

(١) مفسد بوزوچی دیمکدر.

٤) کوزدن لایلالی یه‌ش آقمق، ٥) آوز طولیسنچه اش یاکه آزغنه بولسه‌ده قان قوُسمق، ٦) یاتوُب یاکه سوُیه‌لوُب یوُقوُغه کیتمك، ٧) تیلروُب یا ایسروُب آڠسز بولمق، ٨) نماز اچنده طاوش ایله کوُلمك.

جَراحَتله‌نگان ییردن قان، ارن وصاری صو کبی نه‌رسه آزغنه چغوُب چیتکه جه‌یلوُرلك بولماسه، طهارت بوُزلماس. وَدَخی تیرله‌و ایله، کوزدن لایلاسز یه‌ش کیلو ایله، آغزدن قاقرق کیلو ایله طهارت بوُزلماس.

طَهارَتْسز کشیگه مُصْحَفِ شریفنی وآیَتْ یازلغان کاغَدْلرنی طوُتو مَکْروهدر. امّا بوُقچا آرقلی طوُتو درست بولوُر. طهارتسز کوُینچه قرآن اوقو، مَسْجِدْکه کرو وقَبرستانغه بارو درستدر. اوُشبو اشلرنی طهارت یا تَیَمُّمْ ایله قیلو مُسْتَحَبْدر.

طهارتنڭ مکروهلری نیچه‌در؟ نیلردر؟ طهارتنڭ مفسدلری نیچه‌در؟ نیلردر؟ جراحتنڭ نجسی چیتکه جه‌یلوُرلك بولماسه طهارت بوُزلوُرمی؟ تیرله‌وْ سببلی، کوزدن لایلاسز یه‌ش کیلو سببلی، آغزدن قاقرق کیلو سببلی، طهارت بوُزلورمی؟ طهارتسز کشیگه مصحف شریفنی طوُتو درست بولوُرمی؟ طهارتسز کوُینچه قرآن اوقو مسجدکه کرو قبرستانغه بارو درست بولوُرمی؟

چیتکلرگه مَسَحْ.

آیاقلرینه چیتکلرینی طَهارَتلی وَقتده کیگان کشی ایکنچی طهارَت آلغانده آیاقلرینی یوماس، بَلکه چیتکلرینڭ یوُزلرینه مسح گنه قیلوُر. شول ره‌وشچه‌، که

قول بارماقلرینی صوغه چلاتوُب هر ایکی قولینڭ اوُچ
اورتا بارماقلرینی چیتکلرینڭ یوُزلرینه یاتقزوُرده
طوبوُقلرینه طابا طارتوُر. شوندن صوڭ چیتکلرینڭ
یوُزلرنده اوُچ بارماق زورلغی قَدَرْ یووش صزقلر حاصل
بولوُر. مسح قیلو شولدر. مَسجنڭ مُدّتی (۱) مُقیمْ (۲)
کشیگه بر تەولك، یَعْنی (۲٤) ساعَتدر، مُسافِرْ (۳)
کشیگه اوُچ تەولك، یَعْنی (۷۲) ساعتدر. مُدّتنڭ باشی
چیتکلرنی کیگانده آلنغان طهارتنڭ بوُزلغان وَقتندن
حساب قیلنوُر. مُدّتی طولغان چیتکلرگه مَسح قیلو درست
بولماس. کون ایتك، کییز ایتك، قالوُن طولا اوُیوُق
هم طوبوُقنی قابلارلق بالتوُری بولغان کالوش هر
برسی چیتك حکمندەدرلر. نجسدن پاك بولوُب طهارتلی
وَقتده کییلگان بولسەلر، آنلرغه مسح قیلوده درست
بولوُر. امّا کەوش، باشماق کبی بالتوُرسز نەرسەلرگه
هم صو تیز اوتەرلك یوقا اوُیوُقلرغه مسح قیلو درست
بولماس. ودخی طوبوُقدن توبەن آیاقنڭ اوُچ کچکنه
بارماقلری کورنوُرلك تیشکگی یا یرتغی بولغان چیتککەده
مسح قیلنماس. اگرده بر چیتکده ایکی اوُچ ییرده
کچکنه یرتقلر بولسه، بارسی برگه حساب قیلنوُرلر.
اما ایکی چیتکدەگی یرتقلر برگەحساب قیلنماسلر. بر
آیاقنڭ باشی چیتکدن قوبوُب اوکچەسی چیتکنڭ

---

(۱) چیگی وزمانی دیمکدر. (۲) مقیم اوُیده طوُروچی کشی دیمکدر.
(۳) مسافر اوُچ کوُنلك یولغه چقغان کشی دیمکدر.

طوبوغینه قدر کیلسه، یا که مسحنك مُدّتی طولسه؛ مسح بوزلور.

مسحنك مدتی مقیمگه طهارتسز کیلگان چیتکگه مسح قیلنورمی؟ مسح نی روشچه قیلنور؟ نیچه کوندر؟ مسافرگه نیچه کوندر؟ مدتنك باشی قای وقتدن حساب قیلنور؟ مدتی طولغان چیتکگه مسح قیلو درست بولورمی؟ کون ایتك، کییز ایتك، قالون طولا اویوق وکالوشلرغه مسح قیلو درست بولورمی؟ کەوش وباشماقغه مسح قیلو درست بولورمی؟ تیشکلی ویرتقلی چیتکگه مسح قیلنورمی؟ ایکی چیتکلەگی یرتقلر برگه حساب قیلنورمی؟ چیتك، نی قدر صالنسه، مسحی بوزلور؟

جبیره.

طهارت آلغانده یاکه غُسْل قیلغانده یوولاچق اعضانك بر ییرنده جراحت بولوب، یوو ضرر ایته‌رلك بولسه، اول جراحت یوولماس، بلکه صولی قول ایله آنك اوستینه مَسْح قیلنور. اگرده مسح قیلوده ضرر ایته‌رلك بولسه، اوستینه یابلغان (جبیره) گه، یعنی کاغَدْ یاچوپره‌که مسح قیلنور. قوبارو ضرر ایته‌رلك بولسه، جبیره‌نك استنده‌قالغان سلامت ییرنی‌ده یومق لازم توگلدر، اوستینه‌مسح قیلو ییته‌در. جبیره‌گه مسح قیلو اوچون طهارتلی وقتده‌یابلووی شَرْط توگلدر. طهارتسز وَقتده یابلغان بولسه‌ده، مسح‌قیلو درست بولور. جبیره بر سَبَبْ ایله توشوب کیتسه‌ده یاکه آلوب قارالسه‌ده، مَسْحی بوزلماس. امّا آستنده‌غی جراحتی توزه‌لگاندن صونك آنگا مَسْح قیلو درست بولماس.

طهارت آلغانده جراحتلی ییرگه صو تییرو ضرر ایته‌رلك بولسه، یوولورمی ، یاکه مسح قیلنۇرمی؟ جراحتنڭ اوزینه مسح قیلو ضرر ایته‌رلك بولسه، نی قیلنۇر؟ جبیره‌نڭ آستنده قالغان سلامت ییرلر یوولۇرمی؟ طهارتسز وقتده یابلغان جبیره‌گه مسح قیلو درسب بولۇرمی؟ جبیره تۆشۆب کیتسه، یاکه آلۆب قارالسه، مسحی بۇزلۇرمی ؟ جراحت تۆزه‌لگاندن صوڭ جبیره‌سینه مسح قیلو درست بولۇرمی؟

غُسْلْ

(غُسْلْ) بۇتۇن ته‌ننی یووب قۇینو دیمکدر . غُسْلْ قیلاچق کشی: ١) اوّلا اِستنجا قیلۇب عورتلرینی پاکله‌ر، ٢) آندن صوڭ بله‌زکلرینه قَدَر ایکی قولینی یووار، ٣) آندن صوڭ طهارت آلۇر، لکن بو طهارتده آیاقلرینی یوماس، ٤) آندن صوڭ اوّل باشینه، صوڭره باشقه ییرلرینه صو قۇیۇب تَه‌نینڭ هَربر ییرینه برقات صو تییرۇر، ٥) آندن صوڭ مُمْکِن قدر ته‌نینڭ هر ییرینی قوللری ایله برقات اشقۇب چغار، ٦) آندن صوڭ یَنه ایکنچی قات ته‌نینڭ هَر ییرینه صو قۇیار، ٧) آندن صوڭ یَنه ته‌نینڭ هر ییرینه صو یۇ گرتۇر، ٨) آندن صوڭ ایکی آیاغینی یووار. (غسل اۇشبودر.) غسللی کشی کامل طهارتلی بولادر. نماز اوقو اۇچۇن غسل اۇستینه طَهارت آلو لازم توگلدر.

غسل نه دیمکدر؟ غسل قیلاچق کشی اوّل نی قیلۇر؟ آندن صوڭ نیلر قیلۇر؟ الخ. غسللی کشی طهارتلی بولۇرمی؟ نماز اوقو اۇچۇن غسل اۇستینه طهارت آلنۇرمی؟

غسلنكٔ فَرضلری.

غسلنكٔ فرضلری (۳) در : ۱) آغز اچینی یومق، ۲) بۇرۇن اچینی یومق، ۳) تەننكٔ هر ییرینه صو تییرمك.

غسلده تەننكٔ طشقی یاغینكٔ هر ییرینه صو تییرمك اۇچۇن چەچ، قاش مییق وصاقال کبی هر بر تۇکلرگەده واول تۇکلرنكٔ آستلرندەغی تەنگه وَهَم کوز چۇقۇری، کبی اچکه باتۇب یاکه جییرلۇب طۇرغان ییرلرگەده وهم یۇزۇك آستینه وقامر هم دگت کبی نرسەلرنكٔ آستنده قالغان ییرلرگەده صو تییرو تییشلیدر. ایرلرگه چەچلرینكٔ هر بر بۇرتۇکلرینه صو تییرو فرضدر. شول سببدن ایرلر چەچلرینی کیتەرمك یاکه قسقارتمق اَهلِ اِسلام اراسنده (سُنَّت عادیَّه) بولۇب قالمشدر . اَمَّا خاتۇن قزلرنكٔ چەچلرینكٔ تۇبینه صو ایرشو ییتەدر. طلملرندەغی بۇرتکلرینه‌صوایرشمەسەده یاریدر. چۇنکه خاتۇن قز اۇچۇن چەچ بر زینَتدر. انلرغه چەچلرینی کیتەرو یا قسقارتو درست توگلدر.

غسلنكٔ فرضلری نیچەدر ؟ نیلردر ؟ تەننكٔ هر ییرینه صو تییرو اۇچۇن قای ییرلرگەده صو ایرشدرو تییشلیدر ؟ ایرلرگه چەچ بورتۇکلرینه صو تییرو فرضمی ؟ خاتونلرغه طلملرندەغی اچەچلرینه صو تییرو فرضمی؟

غسلنكٔ سنّتلری

غسلنكٔ سنتلری (٩)در:

١) تەنینكٔ نَجس تیگانییرلرینی یومق،

٢) بلەزكلرینه قدر قوللرینی یومق،

٣) غسلدن اَوّل طهارت آلمق،

٤) اوّل باشینی صوکره باشقه ییرلرینی یومق،

٥) اولكٔ طَرَفْ اَعْضالرینی صول طَرَفْلرندن اوّل یومق،

٦) برقات صو قوُیغاندن صولكٔ تەنینی برقات اشقوُب چقمق،

٧) تەننكٔ هر ییرینه اوُچەر قات صو ایرشدرمك،

٨) صونی کوب توگوُب اِسراف قیلودن صاقلانمق،

٩) غسل قیلغان زَمـانده قبلەغه آرقان طوُرمق.

عسلنكٔ سنتلری نیچەدر؟ برنچیسی نیدر... طوقزنچیسی نیدر؟

غسلنكٔ سَبَبْلری

غسل قیلونی فرض قیلا طوُرغان سببلر (٣) در :

١) جُنُب بولمق، ٢) حَیْض تَمام بولمق، ٣) نِفاس تَمام بولمق.

جُنُبْ بولونكٔ سَبَبْلری ده (٣)در:

١) یو وشلك کیلمك، ٢) یاقنلق قیلمق، ٣) اِحتِلام بولمق.

(مکتب بالالرینه بونلرنكٔ معنالری لازم توگلدر.)

غسلسز کشینك تەنینك هر ییری آروسز بولادر. جنب کشیگه قرآن اوقو، ومُصْحَف شَریفنی طوُتو، ومسجدکه کرو، طهارت آلمیچی یاکه تَیَمّم قیلمیچی آشاو، اچو مکروهدر. شونك اوُچوُن آڭا ممکن قَدَر تیز غسل قیلوُب پاکلەنمك فرض بولوُر. امّا طهارتسز کشیگه مُصْحَف شَریفنی طوُتو مکروه بولسەده، قرآن اوقو مکروه توگلدر. دعالر اوقو، سَلام بیرو وتَسبیح ئەیتو جنب کشیگەده، طهارتسز کشیگەده، مکروه توگلدر.

غسلنك سببلری نیچەدر ؟ برنچیسی نیدر ؟ ایکنچیسی نیدر ؟ اوُچنچیسی نیدر ؟ جنب بولونك سببلری نیچەدر ؟ بریچیسی نیدر ؟ ایکنچیسی نیدر؟ اوچنچیسی نیدر؟ جنب کشی آرومیدر؟ جنب کشیگه قرآن اوقو، مصحف طوُتو ومسجدکه کرو درست بولوُرمی ؟ جنب کوُینچه آشاو، اچو درست بولوُرمی؟ جنب کشیگه تیز غسل قیلمق تییشلیمی؟ طهارتسز کشیگه مصحف طوُتو درستمی؟ قرآن اوقو درستمی؟ جنب کشیگه هم طهارتسز کشیگه دعالر اوقو، سلام بیرو تسبیح ئەیتو درست بولوُرمی؟

صاحِب عذْر.

آورو سَبَبْلی بر نَماز اوقوُب بتروُرلك وَقت طَهارَتلی بولوُب طوُرا آلماغان کشی، مثلا هَمان بوُرنندن قان طامغالاب طوُرغان کشی یاکه کوزندن هَمان یاش کیلوُب طوُرغان کشی (صاحِبِ عُذْر) دییوُب آتالوُر. آندی کشیگه هَر نَماز اوُچوُن بر طَهارت آلو لازم بولوُر. شول نَماز وَقْتی اچنده عُذری سَبَبْلی طَهارَتی بوُزلا طوُرسەده، بوُزلماغانغه حِساب قیلنوُر. نَماز

اوقوُغان چاغندە نَجسلری آغا طوُرسەدە، طهارتی‌دە نَمازی‌دە بوُزلماس، اَمَّا بر نَماز اوُچوُن آلنغان طهارت ایکنچی نَماز وَقتی کرگاچ‌دە بوُزلوُر. عذر سَبَبلی آقغان نَجس ایکنچی نَماز وَقتی کرگانچی تەنینە یا کییمینە تیسەدە، شول وَقت اچندە نَجسکە حِساب قیلنماس. اَمَّا ایکنچی نَمازنڭ وقتی کرگاچ‌دە، نَجسکە حِساب قیلنوُب، ایکنچی نَمازنی اوُقوُر اوُچوُن اول کییمنی یووو یا کە آلماشدرو تییشلی بولوُر.

مەان طهارتی بوُزلوُب طوُرا طوُرغان کشی نیچك دییوُب آتالوُر؟ صاحب عذر هر نماز اوُچوُن طهارت آلوُرمی؟ بر نماز وقتی اچندە نجسی آغا طوُرسە، طهارتی بوُزلوُرمی؟ نماز اوقوُغان چاغندە نجسی آقسە، طهارتی بوُزلوُرمی؟ بر نماز اوُچوُن آلنغان طهارتی ایکنچی نماز اوُچوُن یارارمی؟ نجسی آغوُب تنینە یا کییمینەتیسە، نجس بولوُرمی؟

تَیَمُّم

صو ایلە طَهارت آلو ممکن بولماغان زَماندە طهارت اورنینە پاك پیر ذاتی ایلە (تَیَمُّم) قیلنوُر. شول رەوشچە، کە
١) اوَّلَا ایکی اوچلرینی جەیوُب پیر ذاتینە صوغارَ،
٢) آندن صوڭ شول اوچلری ایلە یوُزینە مسح قیلوُر،
٣) آندن صوڭ ینە شول رەوشچە پیر ذاتینە صوغاردە، ترسەکلرینە قَدَر قوللرینە مَسح قیلوُر. یوُزینە مَسح قیلغاندەدە، قوللرینە مسح قیلغاندەدە طهارتدە صو تییە

طوُرغان ییرلرینه اوچ یا بارماقلرینی تییرمی قالماس. اوُشبو ره‌وشچه تیمم قیلو، صو ایله طَهارَت آلو مُشْکل بولغان وقتده طَهارَت اورنینه‌ده، غسل اورنینه‌ده طوُرادر.

١) صو ایکی چاقرم چاماسی یراق بولسه، ٢) یاکه صونی استعمال قیلو آورونه ضَرَر ایته‌رلك بولسه، ٣) یاکه ته‌نینه صووق تییودن قورقسه، ٤) یاکه صو یانینه باروُرغه بر نه‌رسه‌دن قورقسه، ٥) یاکه صونی آلوُرغه‌قوُرالی بولماسه، ٦) یاکه‌یانینده‌غی صوُوی سَفَرده اچه‌رینه کیره‌ك بولوُرلق بولسه، ٧) یاکه طَهارَت آلوُب شغلله‌نسه، جَنازه وعیدْ نمازلرینه اوُلگره آلمی قالوُرلق بولسه، صو ایله طهارت آلو مُشْکلگه حساب قیلنوُر. اوُشبو ییدی حالنكْ هر برسنده نمازنی تیمم ایله اوقو تییشلی بولوُر.

بیش وَقت نمازغه یا جمعه‌غه اوُلگره آلماسلق بولغانده، نمازنی تیمم ایله اوقو درست بولماس. طوفراق، طوزان، قوُم، بالچق وطاش کبی عادتی اوطده‌غنه یانمی وَئُرمی طوُرغان نه‌رسه‌لر ییر ذاتنندرلر. کییمده‌گی طوزانغه‌ده وهیچ طوزانسـز شمـا طاشقه‌ده تیمم قیلو درست بولوُر. آغاچ، اوله‌ن، تیمر وقورغاشن کبی نه‌رسه‌لر ییر ذاتندن توگلدرلر. آنلرغه ونَجس نه‌رسه‌لرگه تیمم قیلو درست بولماس. صوطابلو احتمالی بولغان ییرلرده بر آز ازله‌ب قارامیچی تیمم قیلو درست بولماس.

مو ایله طهارت آلو ممکن بولماغانده کشی طهارت اورنینه نی قیلۇر؟ تیمم، نی رەوشچه قیلنۇر؟ تیمم طهارت اورنینەغنه طۇرامی؟ نیچه تۆرلی حالده صو ایله طهارت آلو مشکل بولۇر؟ نیندی نەرسەلر ییر ذاتندندرلر؟ نیندی نەرسەلر ایله تیمم قیلو درست توگلدر؟ صو طابلو احتمالی بولغان ییرده صونی هیچ ازلەب قارامیچى تیمم قیلو درست بولۇرمی؟

تَیَمُّمْنِنْگ فَرْض، سُنَّتْ و مُفْسِدْلَری.

تیممنڭ فرضلری (٤) در:

١) تیممنی نماز اوقو نِیَّتی ایله قیلمق،
٢) تیمم قیلناچق نەرسه ییر ذاتندن بولمق،
٣) یۇزگه مَسْح قیلمق،
٤) ایکی قولغه مَسْح قیلمق.

تیممنڭ سنتلری (٦) در: ١) بسمله ایله باشلامق، ٢) ییر ذاتینه اوچلری ایله صوقمق، ٣) صوقغاندن صوڭ، (طوزانی کوب یاغلماسۇن اۇچۇن) قوللرینی بر کره سلکۇمك، ٤) بارماقلرینی آرالاشدرمق، ٥) ترتیب ایله اوّل یۇزینه صوڭره قوللرینه مسح قیلمق، ٦) اوڭ قولینه صول قولندن اوّل مسح قیلمق.

تیممنی اۇشبو ایکی تۆرلی اش بۇزادر:

١) طهارتنی بۇزا طۇرغان اشلرنڭ برسی واقِع بولو،
٢) صو ایله طهارت آلۇرغه مُمْکِن بولو.

تیممنڭ فرضلری نیچەدر؟ (١) نچیسی نیلر؟ (٢) نچیسی نیلر؟ (٣) نچیسی نیلر؟ (٤) نچیسی نیلر؟ تیممنڭ سنتلری نیچەدر؟ (١) نچیسی نیلر؟ ،،، (٦) نچیسی نیلر؟ تیممنی نیچه تۆرلی اشلر بۇزادر؟ (١) نچیسی نیلر؟ (٢) نچیسی نیلر؟

نَجسلر.

نماز اوقوياچق کشینك تەنی، کییمی و نَمازلغی نَجسلردن پاك بولو فرضدر. نَجسلی کوینچه نَماز اوقو درست بولماس. نَجس ایکی تورلیدر: ییگل نَجس، آور نَجس. قارغا و قارچغا کبی ایتلری حَرام بولغان قوشلرنك تیزەکلری ایله آت، صییر و صارق کبی ایتلری حَلال بولغان حَیوانلرنك بَوللری ییگل نَجسدر. بونلردن باشقه نَجسلرنك هَر قایوسی آور نَجسدر.

مَثَلاً، آدمینك تیزەگی و بَولی، آت، صییر وصارق کبی ایتلری حَلال بولغان حَیوانلرنك تیزەکلری، ات، بوری کبی ایتلری حَرام بولغان حَیوانلرنك تیزەکلری وبَوللری هَم سلەگەیلری و تیرلری، قاز وطاوق کبی ایتلری حَلال بولغان قوشلرنك تیزەکلری، اولەکسه وخنزیرنك ایتلری و قانلری و حَیواننك بوغازندن چققان قان، جَراحَتدن آققان قان، ارن، صاری صو، آورو کوز یاشی، خَمر وآوزدن طولوب چققان قوسق کبی نەرسەلر هر قایوسی آورنجسلردر.

کوگەرچن، چپچق کبی قوشلرنك تیزەکلری، بالق وبورچا قانی، آرو ایتنك یووشی، صو حَیوانلرینك بارچەسینك قانی ومایی، یلاغاندە چققان کوز یاشی، اوز طولماسلق آز بولغان قوسق، توکروك وقاقرق نَجس توگل، پاکدرلر.

نماز اوقوٗیاچق کشینڭ قای نەرسەلری نجسدن پـاك بولو فرضدر؟ نجس نیـچه توٗرلیدر؟ نیلردر؟ نی نەرسەلر ییگل نجسدر؟ نی نەرسەلر آور نجسدر؟ کوگەرچن، چپچق تیزەکلری، بالق‌وبوٗرچا قانلری، آروایتنڭ‌یووشی، کوزیاشی، آزنوٗسق، توٗکرك وفاقرق پاکمی‌نجسمی؟

خِنزیردن باشقه حَیْوانلرنڭ یوٗنلری وکیبکان سوٗیەك وسنگرلری نَجس توگلدرلر. شَریعتچه بوغازلانغان حَیْوانلرنڭ ایتلری آشارغه حَلال بولماسەده، نجس توگلدر. تیریلری‌ده ایله‌نمه‌سه‌ده‌پاکدر. اَمّا‌شَریعتچه بوٗغازلانماغـان حَیْوانلرنڭ ایتلری‌ده، ایـله‌نمه‌گان تیریلری‌ده نَجسدر. اگرده تیریلری ایله‌نسه‌لر، پاك بولوٗرلر. خِنزیرنڭ بوٗتوٗن گه‌وده‌سی نَجسدر، هیچ بر وقتده پاکله‌نمس. بر نَجس نه‌رسه یانوٗب کوٗل بولسه، یاکه چروٗب طوفراق بولسه یاکه طوٗزلانوٗب طوٗز ره‌وشینه کیلسه، پاك بولوٗر. ایسرتکچ اچملك طوٗز قاتشو سببلی آینوٗب سرکه‌گه ئه‌یله‌نسه، نَجس مایدن صابوٗن یاصالسه، شول سرکه‌ده صابوٗن‌ده پاك بولوٗرلر.

ته‌نده یا کییمده یاکه نمازلقده ییگل نجس، بویی‌ده آرقلیسی‌ده بر قارشدن آرتق بولماسه، وآور نَجس بر مِثقال چاماسندن آرتق بولماسه، شول نَجس ایله نَمازاوقو درست بولوٗر. اگرده بو قَدَرلردن آرتق بولسه، درست بولماس. زور پالاسنڭ بر بـاشی نَجسله‌نگان بولسه، نَجسله‌نمه‌گان باشنده نَماز اوقو درست بولوٗر. اوٗستینه بر نَجس توگلـگان طوفراق

کیبسه، شول طوفراقنڭ اوُستنده نَمازلق جه‌یمیچی‌ده نَماز اوقو درست بولوُر.

حیوانلرنڭ یوُنلری ، وکیبکان سوُیه‌ك وسنگرلری پاکمی نجسمی؟ شریعتچه بوغازلانغان حیوانلرنڭ ایتلری وتیریلری پاکمی؟ خنزیرنڭ پاك نه‌رسه‌سی بارمی؟ برنجس نه‌رسه' یانوب کول بولسه، یاکه چروب طوفراق بولسه ، یاکه طوُزلانوب طوُز ره‌وشینه کیلسه ، پاك بولوُرمی؟ ایسرتکچ خمر طوُزقاتشوایله آینوُب سرکه‌گه ئه‌یله‌نسه ، نجس مایدن صابوُن یاصالسه ، پاك بولوُرلرمی؟ تەنك یا کیيمده یا نمازلقك آور نجس نی قدر بولسه، نماز اوقوُرغه یاراماس؟ آندن کیمرەك بولسه اوقوُرغه یارارمی؟ ییڭل نجس نی قدر بولسه ، نماز اوقورغه یاراماس ؟ آندن کیمره‌ك بولسه ، اوقوُرغه یارارمی؟ زوور بر پالاس یا کیزنڭ بر باشی نچس بولغانده نجس توگل باشنده نماز اوقو یاریمی؟ اوُستینه نجس توگلگان بر طوفراق کیبکان بولسه، شوننڭ اوُستنده نمازلق جه‌یمیچی نماز اوقو درست بولوُرمی؟

نَجسلردن پاکله‌و.

نَجسله‌نگان کییمنی نَجسدن پاکله‌و اوُچوُن نَجسینی قروُب جبتوُب بترگاندن صوڭ اوُچ مَرْتَبَه یووب طامچیسی طاماسلق بولغانچی اوُچ مَرْتَبَه صغو تییشلیدر. طون، پالاس ویورغان کبی صغو مُمْکِن بولماغان نه‌رسه‌نی، اوُچ مَرْتَبَه یووب طامچیسی طاموُب بتکانچی اوُچ مَرْتَبَه الوُب قویو تییشلیدر. نَجِسنڭ ذاتی قالماسه، آزغنه ایسی یا توُسی قالسه‌ده، کییم نَجسکه حساب قیلنماس، پچاق وپیالا کبی شما نه‌رسه‌لر یاخشیلاَب، سوُرتو ایله‌ده، پاککه حِساب قیلنوُرلر. صو ایله یوولسه‌لر، بیگره‌ك پاك بولوُرلر. کون ذاتی، کیبکان قاتی نَجسدن اووب توُشرو ایله پاکله‌نوُر.

أمّا صییق ویووش نجسدن ٣ مرتبه باسوُب یومیچی پاکله‌نمس. بر نه‌رسه‌نك قای ییرینه نجس تیگانلگی اوُنوُتلسه، گمان ایله بر ییرینی یوغاچ پاککه خساب قیلنوُر. بال، مای وسوُت کبی نه‌رسه‌گه بر آز صییق نجس قاتشوُب نجسله‌نسه‌لر، اوُچ مرتبه آرو صو ایله قوشوُب صووی بتکانچی اوُچ مرتبه قایناتلو ایله پاك بولوُرلر.

نجسله‌نگان کییمنی نجسدن پاکله‌مك اوُچون نی قیلو تییشلی بولوُر؟ طون، پالاس یورغان کبی صغو ممکن بولماغان زور نه‌رسه‌نی نجسدن پاکله‌مك اوُچوُن نی قیلو تییشلی بولوُر؟ کییمنده نجسنڭ ذاتی بتسه، آزغنه ایسی یا توُسی‌گنه قالسه، نجسکه حساب قیلنوُرمی؟ پچاق، پیالا کبی شما نه‌رسه‌لر، نی قیلوایله پاککه حساب قیلنوُرلر؟ کون ذاتی کیبکان نجسدن نیچك پاکله‌نور؟ یووش نجسدن نیچك پاکله‌نوُر؟ بر نه‌رسه‌گه نجس تیبوُب صوگره نجس قای ییرینه تیگانی اوُنوُتلسه اول نه‌رسه نیچك پاکله‌نوُر؟ بال، مای وسوُت کبی نه‌رسه‌گه آزغنه نجس قاتشسه، نیچك پاکله‌نوُر؟

پاکله‌نو.

بدْرَفکه کرگانده اوّل صول آیاقنی آتلاب کرو وچقغانده اوّل اوڭ آیاقنی آتلاب چغو مُسْتَحبْدر. حاجتنی اوته‌گان زَمانده قِبله‌غه قارشی یا آرقان بولو وعَوْرَتینه هَم نَجسلرینه قاراو مَکروهدر. حاجتنی آچق ییرده اوته‌گانده آیغه هم قوُیاشقه‌ده قارشی یا آرقان بولوده مکروهدر. بدْرَفده کچکنه حاجتینی قیلغان کشیگه، صول قولی ایله (اِسْتِبْرا) قیلو، یعنی نجسنی

بۇ نەرسە ايلە قۇرۇتو تييش بولۇر . بدرفدە اۇلۇغ حاجَتينى قيلغان كشيگە، صول قولى ايلە (اسْتِنْجا) قيلو يعنى عورتينى پاكلەو تييشلى بولۇر. اسْتبرا واِسْتنجانى اوڭ قول ايلە قيلو، پچەن وكاغد كبى قَدرلى نەرسەلر ايلە قيلو مَكروهدر. اگردە نجسى تەنينى بوياسە، استبرانىدە استنجانىدە صو ايلە قيلو تييشلى بولۇر.

بدرفكە كرگاندە قايسى آياقنى اوّل آتلاب كرلۇر؟ آندن چقغاندە قايسى آياقنى اوّل آتلاب چقلۇر؟ حاجتينى اوتەگان زماندە قبلەغە قارشى يا آرقان بولو درست بولۇرمى؟ عورتينە ياكە نجسلرينە قاراو درست بولۇرمى؟ حاجتى اوتەگاندە آيغە ياكە قۇياشقە قارشى يا آرقان بولو درست بولۇرمى؟ بدرفدە كچكنە حاجتنى قيلغان كشيگە صول قولى ايلە نى قيلمق تييشلى بولۇر؟ بدرفدە الوغ حاجتنى قيلغان كشيگە صول قولى ايلە نى قيلمق تيشلى بولۇر؟ استبرا واستنجانى اوڭ قولى ايلە قيلمق، پچەن وكاغد كبى قدرلى نرسەلر ايلە قيلمق درست بولۇرمى؟ نجس تەنينى بوياسە، استبرا واستنجانى نى ايلە قيلمق تييشلى بولۇر؟

پاك صولر.

چيشمە ويلغا صولرى، كول، ديڭز وقۇيۇ صولرى، قار، ياغمۇر وبۇز صولرى هر قايوسى پاك صولردر. پاك نەرسە قاتشۇب بۇلغانغان بولسەلردە، طهارتكە يارارلر؛ سركە، شولپا، ئەيرەن كبى بولۇب اسملرى اوزگەرگان صولر پاك بولسەلردە، طهارتكە يارَاماسلر. قاون صووى كبى ييمشلردن چقغان صولردە پاك بولسەلردە،

طهارتكه یاراماسلر. طهارت آلغانده آرو صاوتقه جییلغان صو (ماءِ مُسْتَعْمَلْ) دییوُب آتالوُر. آندی صو ظاهرده پاك كبی بولسه‌ده، ایكنچی قات طهارت آلوُرغه یاراماس. آغم صو هم ئه‌یله‌نه‌سی (٤٠) آرشین وتیره‌نلگی یارتی قارش قَدَر بولغان كوب صو نجس قاتشسه‌ده، نجسله‌نمسلر. بوندن كیم بولغان صو آزغنه نَجس قاتشسه‌ده، نجسله‌نوُر. اگرده قاتشقان نجس صونكْ طعمینی، یاایسینی، یا توُسینی اوزگه‌رتسه، بیك زور صو بولسه‌ده هم آغم صو بولسه‌ده، نَجس بولوُر. آدمی، آت، صییر و صارق كبی ایتی حلال حَیوانلر اچكاندن صوكْ صاوتده قالغان صو پاكدر، طهارت آلوُرغه‌ده یاریدر. امَّا ات و بوری كبی ایتی حَرام حَیْوانلردن قالغان صو نَجسدر. طاوق، مه‌چی، وقارچغادن قالغان صولر نَجس بولماسه‌لرده، آنلر ایله طهارت آلو مكروهدر.

طهارت آلـورغه یارارمی نی صولری پاك صولردر ؟ پاك نه‌رسه قاتشوب بوُلغانغـان صو طهارت آلورغه پـاك نه‌رسه قاتشوب اسمی اوزگاروب، صو دیب آتـالماسلق بولغان نه‌رسه طهارت آلورغه یارارمی ؟ قاون كبی یـه‌مش صولری طهارتكه یارارمی ؟ نیندای صو ماءمستعمل دیب آتالوُر؟ ماء مستعمل پاكمی؟ طهارتكه یاریمی؟ آغم صوغه یاكه كوب صوغه نجس توُشسه نجسله‌نوُرمی؟ آزصوغه نجس قاتشسه نجسله‌نوُرمی؟ بر آغم صو یاكه كوب صوغه نجس قاتشوُب طمعینی یا ایسنی یاتوُسینی اوزگارتسه شول صولر نجس بولوُرمی؟ آدمی آت، صییر صارق كبی ایتی حلال حیوانلر اچكاندن قالغان صولر پاكمی، نجسمی؟ طهارت آلوُرغه یاریمی؟ ات بوری كبی ایتی حرام حیوانلردن قالغان صو نجسمی؟ طاوق، مه‌چی وقارچغادن قالغان صو پاكمی؟ طهارتكه یاریمی؟

قوُیوُ.

قوُیوُغه بر نجس توُشسه، اچنده بولغان صوو ینك بارچه‌سِی نَجسله‌نوُر. نی قَدَر صو بارلغی چامالانسه، شول قَدر صونی چغاروُب توکمیچی پاکله‌نمس. اگرده قوُیوُغه چپچق کبی بر کچکنه حَیْوان توُشوُب اولسه، (۲۰) چیله‌ك قدر صوو ینی توگو، طاوق قَدَر بر حَیْوان توُشوُب اولسه، (٤٠) چیله‌ك قَدَر صوو ینی توگو تییشلی بولوُر. اگرده اوُشبوُ حَیْوانلرنڭ اچلری کوبکان یاکه ته‌نلری جییگان بولسه، بارچه صوو ینی توکمیچی قوُیوُنڭ صووی پاکله‌نمس. آدَمی وصارق قَدَر بر حَیْوان توُشوُب اولسه، اچی کوبمه‌سه‌ده، قوُیوُنك بارچه صوو ینی توگو تییشلی بولوُر. قوُیوُنڭ قایسی کوُنده نَجسله‌نگانلگی مَعْلوم بولماسه، اوُچ ته‌ولکدن بیرلی نَجسکه حساب قیلنوُب، شول کوُنلرده آلنغان صولر توگلوُرلر.

قوُیوُغه بر نجس توُشسه، اچنده‌گی صووی نجسله‌نوُرمی؟ اول قوُیوُنی پاکله‌مك اوُچوُن نی قیله‌ق کیره‌ك بولوُر؟ بر قوُیوُغه چپچق کبی بر کچکنه حیوان توُشوُب اولسه، نیچه چیله‌ك صونی توکاچ اول قوُیوُ پاککه حساب قیلنوُر؟ طاوق قدر بر حیوان توُشوُب اولسه نی قیلنوُر؟ اگرده قوُیوُغه توُشکان چپچق وطاوقنڭ اچلری کوبکان یاکه ته‌نلری

جییگان بولسه، قۇیۇنك نی قدر صووینی چغارمق تییشلی بۇلۇر؟ قۇیۇغه آدمی وصارق قدر بر حیوان تۇشۇب اولسه نی قیلنۇر؟ قۇیۇنك قایسی كۈنده نجسلەنگانلگی معلوم بولماسه، نیچه كۈندن بیرلی نجسكه حساب قیلنۇر؟

عَوْرَتْ.

نَماز اوقۇغانده عَوْرَتْ ییرلر اۇرتولی بولو فرضدر. آولاق بولمەده بولسەده، یالانغاچ كۈینچه نماز اوقو درست توگلدر. ایرلرنك بیللری طوغریسندن باشلاب تز آستلرینه قدر بولغان تەنلری عورتدر. بیللرندن یوغاری وتزدن توبەن ییرلری آچق بولسەلرده، نَماز اوقۇلری درست بولۇر. خاتۇنلرنك تەنلرینك هر ییری عورتدر. مگر یۇزلری و بلەزكلرینه قدر ایكی اوچلری وطوبۇقلرینه قدر آیاق باشلری‌غنه عَوْرَت توگلدر. یاننده هیچ بر آرو كییم بولماسه، كییمینی یوارغه صوده بولماسه، نَمازنی نَجس كییم ایله اوقوده یالانغاچ اوقوده، درست بولۇر. اگرده بو كشی نَمازنی یالانغاچ اوقۇسه، اوطۇروبقنه اوقۇر.

نماز اوقۇغانده قای ییرلر اۇرتۇلی بولو فرضدر؟ یالانغاچ كۈینچه نماز اوقو درست بۇلورمی؟ ایرلرنك تەنلرینك قای ییرلری عورتدر؟ ایرلرگه بیللرندن یوغاری وتزدن توبەن ییرلری آچق كۈینچه نماز اوقو درست بولۇرمی؟ خاتۇنلرنك قای ییرلری‌گنه عورت توگلدر؟ آرو كییمی بولماغان كشی نمازنی نیچك اوقۇر؟ اگرده یالانغاچ اوقۇسه، نمازنی باصوب اوقۇرمی، اوطۇروب اوقۇرمی؟

عذرلی خاتوُنلر.

یاش بالا آناسی بولغان خاتوُنلر قرق کوُن قَدَر عذرلرندن پاکله‌نگانچی آروسز بولوُرلر. شول زمانده آنلر نمازده اوقـوُماسلر ، روزه‌ده طوُتماسلر. عذرلری تمام بولغاچ آنلرغه غسل قیلوُب پاکله‌نو فرض بولوُر. آنـلر رمضانده طوُتلمی قالغان روزه‌لرینی صوڭندن قَضاقیلوُرلر. امّا اوقولمی قالغان نمازلرینی قَضاقیلماسلر. بالغه بولغاندن صوڭ آی صاین عذرلی بولغان خاتوُنلرده عذرلی وقتلرنـده اروسز بولـوُب روزه ونمازلـرینی قالدروُرلر. عذرلری تمام بولغانـدن صوڭ آنلـرغه‌ده غسل قیلوُب پاکله‌نو فرض بولوُر . پاکله‌نگاچ آنلرده روزه‌لرینی قضا قیلوُرلر. باغه‌لرنڭ عذرلری اوُچ کوُندن کیم واون کوُندن آرتق بولمیدر. اگرده آرتق بولسه ، آورو علامتیدر. اون برنچی کوُنلرنده روزه‌لرینی‌ده طوُتارلر . صاحبِ عذر بولوُب نمازلرینی‌ده اوقوُرلر.

یاش بالا آناسی بولغان خاتوُنلر عذرلی کوُنلرنده آرو بولوُرلرمی؟ عذر زمانلرنده نماز اوقولوُرمی؟ روزه طوُتارلرمی؟ عذرلری تمام بولغاچ آنلرغه نی قیلو فرض بولوُر؟ رمضانده طوُتلمی قالغان روزه‌لرینی صوڭندن قضا قیلوُرلرمی؟ نمازلرینی قضا قیلوُرلرمی؟ آی صاین عذرلی بولغان خاتوُنلر نیچك؟ بالغه‌لرنڭ عذرلری نیچه کوُندن کیم بولمیدر. نیچه کوُنـدن آرتق بولمیدر؟ اگرده آرتق بـولسه ، نی عـلامتی؟ اون برنچی کوُنلرنـده روزه ونمازلرینی ادا قیلوُرلرمی؟

تم.